

נְשִׁמָתָא

דְּאוּרִיתָא

הוֹרִים וְיֻלְדִים לומדים חסידות בצוּתָא

גיליון 227 | ערב שבת קדוש פרשת ואתחנן/חמנו, חמשה עשר מנחם באב תשע"ו - שנת ה'תקל"ה

יוצא לאור על ידי ועד כפר חב"ד ארה"ק ת"ו

ה'הקהל' המשפחתי

נפגש בצמת

זהירות בדרך
אבא/אמא: את מצות ערי מקלט פגשנו לאחרונה בפרשת 'מסעי' וקצת אנו פוגשים אותה שוב בפרשת 'ואתחנן'. כיון שמטרתה של עיר מקלט הייתה להציל את הרוצח בשגגה מידי גואל הדם, התורה מצוה להכין דרכים סלולות ורחבות עם שלוט מסדר בכל צמת עליו מתנוסס הכתוב 'מקלט', כך שהוא יוכל להגיע בקלות למקום מבטחים.

כשם שלכל מצוה בתורה יש מסר רוחני נצחי, כך גם למצות ערי מקלט יש משמעות גם כשהיא אינה נוגת בפעל, והתורה היא עיר המקלט שנועדה להציל אותנו מידי היצר הרע.

שלט חי

ילד/ילדה: נוסף על כך שהתורה היא דרך ישרה ורחבה בה עלינו לפסע, ה' גם מראה לנו את הדרך עם 'שלוט' מתאים ואומר לנו "ראה נתתי לפניך היום את החיים ואת הטוב ואת המוות ואת הרע. ובחרת בחיים", ובכך ה' עוזר לנו לעשות את הבחירה הנכונה.

בשיחה שנשא הרבי בפני תלמידי הישיבה שיצאו לשליחות בחדשי הקיץ בשנת תשי"ב, אמר הרבי שגם עלינו לצאת ל'צמתים' - מקומות בהם נמצאים יהודים שאינם יודעים את הדרך הנכונה בחיים ולהיות 'שלטים חיים' הזועקים 'מקלט' ומראים ליהודים את הדרך הנכונה, דרך התורה והמצוות. למרות שהדבר כרוך בותור מצדנו, ללכת לכזה מקום ולמצא שם יהודים, עלינו לזכור את פתגם הבעל שם טוב "נשמה יורדת לעולם וחייה שבעים-שמונים שנה כדי לעשות טובה ליהודי בגשמיות, ובפרט ברוחניות", ואם נזכה להראות ליהודי אפלו פעם אחת

לכות החייל בצבאות ה' מנחם מענדל שיחי' סויסא לרגל יום הולדתו כ"ג מנחם אב נדפס ע"י ולכות הוריו ראובן וחדוה שיחיו סויסא
 לכות החייל בצבאות ה' שלמה בנימין שיחי' טנג'י לרגל יום הולדתו חמשה עשר מנחם אב נדפס ע"י ולכות הוריו מרדכי ואורנה נחמה שיחיו שיחיו טנג'י

אודות הנהגות החסידים וכו'. ואחרי הצהרים, ספרו הילדים בכתיבה את המארע מתוך התפעלות, והתחילו להציג שאלות להוריהם, וכו' וכו'..."

ד"ש כעבר שמונה שנים

את הספור הבא, ספר פעם הרב ארי שישלר בכנוס השלוחים העולמי.

בעת חפשה משפחתית בעירה קטנה אי-שם בדרום אפריקה, נגש אלי יהודי בשם סם ובקש לספר לי ספור קצר.

"לפני שמונה שנים, התדפקו על דלת ביתי שני בחורי ישיבה חבדניקי"ם. הבחורים ירדו מרכב גדול עליו נכתב באותיות ענק 'טנק המצוות' ובקשו להכנס לביתי. שמחתי לארח אותם בבית ולהפגש עמם, שכן אין יהודים רבים בעירה הקטנה שלנו. אבל כאשר הם בקשו ממני להניח תפלין סרבתי ובקשתי מהם להסתלק מן הבית..."

שבועים לאחר-מכן, בראש השנה, החל מצפוני של סם להציק לו. מדוע הוא לא הסכים להניח תפלין? הרי לא היו להם אף פגיונות רעות, ואף הוא חגג בר מצוה בצעירותו..."

כדי 'לכפר' על מעשיו, הוא החליט להתחיל להניח תפלין. לאחר חפושים ממשכים הוא מצא את זוג התפלין המישן שלו בארון, נער את האבק והחל להניח תפלין מדי יום ביומו.

חלפה שנה, ובראש השנה הבא החליט סם לעשות משהו נוסף: מעתה, לא רק שהוא יניח תפלין הוא גם יקרא את השמע ישראל יחד עם התפלין.

בשנה הבאה הענין כבר הפך למסרת. מדי ראש השנה היה סם מקבל על עצמו צעד נוסף במסע אל שרשיו היהודיים. שנה אחת הוא החליט להתחיל ללמד תורה באופן קבוע, באחד הארונות הוא מצא חמש עתיק, והחל ללמד את פרשת השבוע, ולבסוף חשב לעצמו: מדוע שרק אני אלמד תורה? הלוא יש כן עוד כמה יהודים! והוא החל לערוך שיעור תורה אצלו בבית.

"חלפו מאז שמונה שנים", מספר לי סם. "אני בטוח שאותם חבדניקי"ם הרגישו רע כי לא הנחתי תפלין, לו רק יכלתי לומר להם שמאמצייהם לא היו לשוא! אני בטוח שאתה, בתור חבדניקי, מכיר אותם. האם תוכל למסור להם דרישת שלום חמה מאותו זמן כועס ועצבני שהם פגשו?"

לא יכלתי עוד להתאפק.

"יש לי פתרון פשוט עבורך", השבתי. "אני בהחלט מכיר את אותם בחורים חבדניקי"ם אותם גרשת מביתך. אני הייתי אחד מהם..."

דגמה אישית

גם היום יש אנשים כאלה...

בהמשך לאותה התועדות, הנלמדת בשיחה המופיעה בגליון זה, ספר הרבי:

"אברך אחד מהתמימים ספר לי אודות 'ראבי' קונסרבטיבי שהיה נוכח כאן פעם (ב'770) בעת התועדות חסידית. - חסיד הוא לא נעשה כתוצאה מכך, אבל הדבר מצא חן בעיניו, והתחיל להתענין בחסידים..."

'ראבי' זה הוא מורה (או מנהל) בבית-ספר, וכיון שצריך לספר אל הילדים ספורים כדי לענין אותם - ספר להם, שישנם יהודים כאלה המכנים בשם 'חסידים', והחל לתאר בפניהם את הנהגותיהם: הם לומדים לפני התפלה, אחר כך מתפללים באריכות, ואז יש להם שיעורי למוד, ורק לאחר כל זה, שותים הם 'דזשוס' (=מיץ)..."

הילדים הקשיבו אל כל הדברים, ושאלו, אם המדבר אודות אנשים שחיו בעבר, או באירופה? ה'ראבי' השיב, כי נמצאים הם גם היום, ובאמריקה... הילדים אמרו שאינם מאמינים לדבריו, שכן, לא יתכן - טענו הילדים - שהיום באמריקה ימצאו אנשים כאלה..."

ה'ראבי' התחיל לחפש עצות כיצד לאמת את המעשה בעיני הילדים, עד שנזכר אודות אחד ממכריו, אברך חסידי - זהו האברך שספר לי את המעשה.

ה'ראבי' נסע אליו, ספר לו את כל המארע, ובקש ממנו לבוא ולבקר בבית הספר. "אינה צריך לעשות שום דבר - אמר ה'ראבי' אל האברך - כי אם רק להראות את עצמך..." האברך הסכים לכך.

כאשר האברך - אברך בעל זקן גדול - נכנס לבית הספר, פנה ה'ראבי' אל הילדים, ואמר: זוכרים אתם שספרתי לכם מעשה אודות חסידים, ולא האמנתם? ובכן, הביטו וראו! אברך זה שנכנס עכשו לבית הספר הוא אחד מן החסידים!

הילדים התבוננו בו - כיצד נראה יהודי עם זקן וכו' - ושאלו אם הוא חסיד. כשהלה השיב בחיוב - התחילו הילדים לשאול אצלו

את הדרך הנכונה בחיים, יתכן שזו המשימה שבשכיחה ירדנו לעולם הזה, ובזכות זה גם אנו נהיה במצב רוחני טוב יותר.

ההבדל בינינו לבין השעון...

אבא/אמא: פעם - אמר הרבי - היו אומרים על שעון שהוא זז כל הזמן ועם כל זה נשאר תמיד באותו מקום... וכן, יש מי שמחכה עד שיבואו לשאול אותו מהי הדרך הנכונה, ובכך הוא כמו עמוד דומם העומד בצלמת ומחכה שיבואו לקרא את הכתוב עליו... אך כשאנו זוכרים שפעלה טובה אחת יכולה להכריע את כל העולם כלו לכף זכות, עלינו להיות חיים ולכביים, וכשאנו מזוהים מישהו המתלבט בדרך, נרוץ לקראתו ונראה לו את הדרך הנכונה, מתוך הסבר שבמעשה אחד קטן הוא יכול להביא את הגאולה.

"בחור בעל-זקן רץ ברחוב"...

ילד/ילדה: יש מי שחוזר מאכזב מהשליחות וחושב שלא הצליח לפעל כלום... נוסף לכך שהוא עשה את המטל עליו, עליו לזכור את פתגם רבותינו נשיאינו "חזקה לתעמולה שאינה חוזרת ריקם". מעבר לזכוה הרוחני שהוא פעל במקום בעת הליכתו שם בשליחות מצוה, הרי "בשעה שיהודי יושב בביתו, ורואה - דרך החלון - כיצד בחור בעל-זקן רץ ברחוב, נזכר הוא שגם אביו היה נראה כך, ונזכר שאביו צוה לו: בכל יום, בקומך בבקר, תאמר "מודה אני", ובשכפך לישון, תאמר "שמע ישראל", ובעת מעשה חוזר הוא - יהודי זה שנוזר על אביו - במחשבתו או בדבורו הפסוק "שמע ישראל" או הנסח "מודה אני", דבר המביאו לידי התעוררות".

כשילד חוזר הביתה מהמפגש עם החב"דניק

אבא/אמא: "וכן כאשר ילד מגיע הביתה, ומספר שפגש בחור בעל-זקן המוכר "טאקס ענד טיילס" (=עלון יהודי באנגלית שיצא בזמנו על ידי המרכז לענייני חנוכה) שרצה "להכניס" בידו את החוברת, אבל הוא לא קבלה - הרי, כאשר הילד מספר זאת לאביו או לאמו, נזכרים הם - בשעת מעשה - אודות הוריהם, ובשעתא חדא וברגעא חדא כו' (=וברגע אחד הם יכולים לעשות תשובה)".

נכון שצריך קצת 'להציק' לו - אמר הרבי - על כך שהוא לא זכה

גליון 227 ואתחנן-נחמו

שם התלמיד/ה: _____ משפחה: _____

כיתה: _____ חתימת הורים: _____

לראות את השפעת פעלותיו, "אבל לומר שלא פעל מאומה - אין זה נכון, שכן, דבר זה עצמו שראו כיצד בחור בעל-זקן נוסע ממקום למקום כדי לעורר את בני ישראל ליהדות - דבר זה עצמו בודאי פעל, על כל פנים בדרך 'מקיף'".

הלקה:

גם אנו כילדים יכולים להיות 'שלטים חיים', הן בכך שנעשה קדוש ה' ונראה דגמה אישית בהתנהגות שלנו בזמנים בהם אנו נמצאים בחוץ, כמו בעת הטיולים בחפש הגדול, והן ביציאה למבצעים יחד עם אבא, חבר, או אח גדול.

(מעובד ע"פ שיחת ש"פ מסעי תשי"ב)

נחמו, נחמו

ילד/ילדה: רבן גמליאל, רבי אלעזר בן עזריה, רבי יהושע ורבי עקיבא, יצאו לרומי לשליחות חשובה. בדרך, הם כבר שמעו את הרעש הגדול העולה מהעיר בה מתנהלים 'עסקים כרגיל' והאנשים צוהלים ושמחים. החלו החכמים לבכות, אך רבי עקיבא צחק...

אבא/אמא: שאלו אותו החכמים: מפני מה אתה צוחק? השיב להם רבי עקיבא: מפני מה אתם בוכים?

ענו לו: בית אלקינו שרוף באש, ואנו שומעים את הרומאים, עובדי עבודה זרה, שהחריבו את בית המקדש צוהלים ושמחים, ולא נבכה?

השיב להם: אם לעוברי רצונו כך, לעושי רצונו על אחת כמה וכמה. כלומר, הכל מאת השם. אם הוא מאפשר אפלו להם לשמח, עוד יבוא יום של נחמה, בו אנו נזכה לשמח הרבה יותר מהם.

ילד/ילדה: ספור נוסף:

אותה קבוצת חכמים הלכה שוב והפעם לירושלים. כשהם הגיעו להר הצופים ממנו רואים את הר הבית, קרעו החכמים את בגדיהם לאות אבל על החרבן. כשהתקרבו יותר והגיעו להר הבית הם נחרדו לראות שועל יוצא מהמקום החרב של קדש הקדשים. שוב בכו אותם חכמים, אך רבי עקיבא צחק.

אבא/אמא: שאלו אותו החכמים: מפני מה אתה צוחק? השיב

להם רבי עקיבא: מפני מה אתם בוכים?

ענו לו: מקום שאף זר אסור לו להתקרב אליו מלבד הכהן הגדול ביום הכפורים, ועכשו שועלים הלכו בו! ואנו לא נבכה?!

השיב להם: לכן אני צוחק. הנביא ישעיהו מכנה שני נביאים אחרים - אוריה הכהן וזכריהו בתור 'עדים נאמנים'. מה הקשר בין אוריה שחי בתקופת בית ראשון לזכריה שהתנבא בתקופת בית שני?

ילד/ילדה: אלא, השיב רבי עקיבא, אוריה התנבא על חרפן הבית - "ציון שדה תחרש", ואלו זכריה התנבא על הגאולה - "עוד ישבו זקנים וזקנות ברחבות ירושלים".

כעת אנו מבינים מדוע הם נחשבים 'עדים' - כשראינו שהתקיימה נבואת אוריה על החרפן עד כדי כך ש"שועלים הלכו בו", אנו בטוחים שתתקיים גם נבואת זכריה על הגאולה.

שמעו זאת החכמים וענו לרבי עקיבא: "עקיבא נחמתנו, עקיבא נחמתנו!".

אבא/אמא: רבי עקיבא שדרכו לראות את הטוב שבכל דבר, עונה להם שדוקא כשהוא רואה את גדל החרבן, הוא מבין כמה תהיה גדולה הנחמה. אם הרומיים כה צוהלים ושמחים אחר החרבן, אנחנו נשמח בעתיד עוד יותר!

אם הנבואה של אוריה על החרפן התממשה בתקף כה גדול, הרי שגם הנבואה על הגאולה תתממש בתקף גדול!

לכן הוא הזכיר דוקא את הנבואה "ציון שדה תחרש" - כמו שחורשים שדה, בשביל שאחר כך תצמח תבואה חדשה, כך החרבן הוא בשביל בית המקדש השלישי, שיהיה נעלה יותר מקודמיו וקים לנצח!

ילד/ילדה: הודו לו החכמים ואמרו: "עקיבא נחמתנו, עקיבא נחמתנו!" - כעת אנו מבינים שבכל שהחרבן הוא גדול יותר, זהו בעצם חריש יותר עמוק, שאחריו הבנין והצמיחה יהיו גדולים יותר.

הלקה:

רבי עקיבא שהיה בן גרים, והתחיל בעצמו ללמד תורה רק בגיל ארבעים, הוא זה שייכול היה לראות את הטוב שבתוך הרע, כי גם בחיים שלו הוא לא הסתכל על המצב שלו ואמר "אין סכוי" אלא הסתכל על העתיד והתחיל ללמד תורה מתוך מאמץ גדול. כך גם אנחנו צריכים לדעת שעם עוד קצת מאמץ נשיג את כל הדברים הטובים ונזרז את הגאולה!

(מעובד ע"פ שיחת שבת נחמו, לקו"ש חי"ט)